

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska
(druk nr 985)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem opiniowanej ustawy, zgodnie z uzasadnieniem, jest stworzenie możliwości finansowania z budżetów gmin i powiatów, przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, w szczególności: osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne oraz przedsiębiorców, jak również jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, poprzez wprowadzenie instrumentu finansowania w postaci dotacji celowej.

Konieczność niniejszej nowelizacji ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) w zakresie możliwości bezpośredniego finansowania z budżetów gmin i powiatów inwestycji wymienionych powyżej podmiotów wynika z faktu, iż ustawą z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) zlikwidowano z dniem 1 stycznia 2010 r. gminne oraz powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (będące samorządowymi funduszami celowymi), przekazując jednocześnie ich środki pieniężne do budżetów gmin i powiatów. Nowelizacja z dnia 20 listopada 2009 r. dostosowała zasady finansowania celów w sferze ochrony środowiska i gospodarki wodnej do nowej ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., której postanowienia nie przewidują funkcjonowania funduszy celowych na poziomie gminy i powiatu. Obowiązująca ustawa o finansach publicznych nie stwarza możliwości udzielania dotacji ze środków budżetu tych jednostek samorządu terytorialnego, pochodzących z opłat i kar środowiskowych, bezpośrednio m.in. osobom fizycznym i przedsiębiorcom na cele związane z ochroną środowiska.

Mając powyższe na uwadze, w opiniowanej ustawie proponuje się uzupełnienie przepisu art. 403 ustawy – Prawo ochrony środowiska o regulację mówiącą, iż finansowanie

ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o którym mowa w ust. 1 i 2 tej jednostki redakcyjnej, odbywa się w trybie określonym w przepisach odrębnych (ustawa o finansach publicznych) – proponowany art. 403 ust. 3.

Jednocześnie w opiniowanym akcie prawnym ustanawia się szczególne (w stosunku do ustawy o finansach publicznych) zasady i tryb finansowania umożliwiające udzielenie dotacji celowej poszerzonemu kręgowi podmiotów – dodawane art. 403 ust. 4-6.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 75. posiedzeniu w dniu 8 października 2010 r.

Projekt ustawy został wniesiony do łaski marszałkowskiej z inicjatywy poselskiej (druk sejmowy nr 3169). Prace nad projektem prowadziły Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Pierwsze czytanie odbyło w Komisji w dniu 7 lipca 2010 r.

Projekt wraz z poprawkami został przyjęty przez Komisje w dniu 23 września 2010 r. (druk sejmowy nr 3413).

Przedmiotem wniesionych przez Komisje poprawek było w szczególności:

- dookreślenie, iż wprowadzana dotacja jest dotacją celową,
- doprecyzowanie zakresu uchwał rady gminy albo rady powiatu regulujących zasady udzielania przedmiotowej dotacji celowej,
- usunięcie z projektu regulacji dotyczącej zasad zwrotu do budżetu powiatu bądź gminy dotacji niewykorzystanej lub wykorzystanej niezgodnie z umową oraz trybu dochodzenia, przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego, należności z przywołanych powyżej tytułów,
- wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą w przypadku gdy udzielana dotacja stanowić będzie pomoc publiczną lub pomoc de minimis, jej udzielenie następować będzie z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa Unii Europejskiej.

Pozostałe poprawki miały charakter redakcyjny, niewpływający w sposób istotny na treść ustawy.

W trakcie drugiego czytania, które miało miejsce na 75. posiedzeniu Sejmu w dniu 6 października 2010 r. została zgłoszona poprawka (druk sejmowy nr 4313-A), w której wnioskodawca zaproponował modyfikację brzmienia dodawanego do ustawy – Prawo ochrony środowiska – art. 403 ust. 4, w taki sposób, aby katalog podmiotów uprawnionych

do otrzymania wprowadzanej dotacji celowej, rozszerzony został o jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

W związku z powyższym projekt ustawy ponownie został skierowany do Komisji w celu jej rozpatrzenia. Komisje po rozpatrzeniu poprawki wniosły o jej przyjęcie.

W trzecim czytaniu Sejm przyjął poprawkę zgłoszoną w drugim czytaniu.

Rząd w swoim stanowisku wobec projektu opiniowanej ustawy uznał za zasadne i pożądane dokonanie zmian w ustawie – Prawo ochrony środowiska w kierunku proponowanym przez projektodawców. Proponowane w stanowisku rządowym modyfikacje przedmiotowego projektu zostały w zdecydowanej części uwzględnione w toku prac sejmowych.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Mirosław Reszczyński
legislator